
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry:n lausunto koskien YTV2020 Tietomallien rakennusvalvonnoissa -kehityshanketta.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainittuun hankkeeseen.

Yleistä taustaa:

Rakennusala ja rakennusvalvonta ovat merkittävien muutosten ja haasteiden edessä. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen pakollinen sopeutuminen ovat haasteista merkittävimpiä lähivuosina. Rakennusalan merkitys on tässä työssä suurempi kuin esimerkiksi voimakkaasti esiin nostetun liikenteen, joten rakennusala ei voi olla sivustaseuraajana vaan proaktiivisena toimija ”ilmastotalkoissa”. Uusia haasteita tuo myös Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistus Kaavoitus ja rakennuslaiksi (KRL), jonka luonnosversio on tällä hetkellä lausunnolla.

Uudet haasteet aiheuttavat uutta henkilöresurssitarvetta ja koulutustarvetta nykyiselle rakennusvalvonnan henkilökunnalle. Koska resurssien merkittävä lisääminen on ollut aiemmin ja lienee merkittävistä tarpeista huolimatta jatkossakin vaikeaa, on erittäin tärkeää hakea ja kehittää samalla sellaisia työkaluja, joilla nykyisillä henkilöresursseilla voidaan mahdollisimman kustannustehokkaasti vastata tulevaisuuden tarpeisiin.

Tietomallit ja niiden tehokas hyödyntäminen nimenomaan edistyksellisenä tehokkaana työkaluna, ei itsetarkoituksena, on merkittävä ja kustannustehokas mahdollisuus lähivuosien haasteiden taklaamisessa. Sen kehittäminen ja käyttöönotto helposti nähdään vain kustannuksena/lisäkuluna, kun se sen sijaan pitäisi nähdä tuottavana itsensä takaisin maksavana investointina, jota ilman on erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta lähivuosien tavoitteita saavuttaa. Tämä investointi vaati rahaa ja työpanoksia, joihin ajan ”repiminen jostain” on kaikille merkittävä haaste.

On kuitenkin tärkeää, että kehitystyö tapahtuu nykyiset ja myös lähitulevaisuuden todelliset tarpeet ja säädökset huomioon ottaen, vaikka se saattaakin vaatia ”lisäponnisteluja”. Toisaalta on myöskin hyvä samalla kriittisesti pohtia, että onko jokin asia/tieto muuttunut vähemmän tarpeelliseksi tai jopa tarpeettomaksi, jolloin se voitaisiin jättää pois. On ilmeistä, että uusia tarpeellisia/lakisääteisiä asioita on perusteltua syytä ottaa mukaan tietomalleihin ja niiden vaatimusmäärittelyyn, kuten esimerkiksi hiilijalanjäljen ja -kädenjäljen laskentaa helpottavat ja automatisoivat asiat. Jos ja kun tietyt perustiedot ovat mukana/sisällä tietomalleissa, ratkaisujen eri vaihtoehtojen vertailu on nopeampaa, helpompaa ja edullisempää.

Yleisesti voitaneen todeta, että rakennusvalvonnoille tarkoitettu ”tietomalli-työkalu” pitää pysyä niin yksikertaisena ja helppokäyttöisenä, että mahdollisimman moni rakennusval-

vonta voi sitä täysipainoisesti ja kustannustehokkaasti hyödyntää jokapäiväisessä työssä. Tämä asia olisi tarpeellista ottaa huomioon myös vaatimusmäärittelyssä.

Vaatimusmäärittelyn sisällöstä:

Seuraavista kohdista on keskusteltu yhdessä Järvenpään ja Hyvinkään rakennusvalvonnan ja RTY:n johtokunnan jäsenen Jouni Vastamäen kanssa ja saatu tärkeää evästyttä tähän lausuntoon, sisältäen osittain suoria lainauksia evästyksistä.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry näkee erittäin tärkeänä yleisten tietomalliohjeiden osan 14 päivittämistä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen rinnalla ja tukena. Rakennusvalvonnan kannalta tavoitteena on aikaansaada hankkeen kaikkia osapuolia palveleva kattava ja riittävän yksityiskohtainen tietomalliohje, joka ohjaa suunnittelua jo luonnosvaiheesta lähtien ottamaan huomioon rakennusvalvonnan tarpeet suunnitelmien säädösten mukaisuuden tarkastamiseksi. Tällä luodaan edellytyksiä valtakunnallisesti yhdenmukaisemmalle suunnitelmien tarkastamiselle, säädöstulkinnolle ja lupakäsittelyn sujuvoittamiselle. Tavoitteen turvaamiseksi tietomalleille ohjeessa annettavat sisältövaatimukset vaativat vielä tarkennusta.

Pääpiirustuksille asetettavat sisältövaatimukset on annettu ympäristöministeriön asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä. Sen 2 §:n mukaan rakennuslupahakemuksen liitteenä oleviin pääpiirustuksiin on sisällyttävä riittävät tiedot sen arvioimiseksi, täyttävätkö ne rakentamista koskevat säännökset ja määräykset sekä hyvän rakennustavan vaatimukset. Lisäksi pääpiirustuksiin on sisällyttävä tiedot seikoista, joilla voi olla vaikutusta rakennuksen tai rakennuspaikan turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin taikka naapurien asemaan sekä tiedot rakentamisen soveltuvuudesta rakennuspaikalle ja ympäristöönsä.

Rakennusten, rakennelmien ja tontin tietomalleille asetettavat vähimmäisisältövaatimukset voidaan johtaa asetuksen vaatimuksesta. YTV osan 14 jatkovalmistelussa tulee tunnistaa nämä vaatimukset mahdollisimman kattavasti ja ohjeistaa suunnittelijaa lisäämään vaatimusten täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot suunnitelmiin koneluettavuuden ja/ tai visuaalisen tarkastelun mahdollistamassa muodossa. Esimerkkinä näistä vaatimuksista mainittakoon rakennusosien lämmönläpäisykertoimet, ääneneristys, turvalasitiedot, palo-osastoivuus, sisä- ja ulkopintojen paloluokitus, palotekniset laitteistot ja pelastustiejärjestelyt. Paloturvallisuusvaatimusten ja pelastustiejärjestelyjen huomioonottamiseksi jatkotyökentelyyn on syytä ottaa mukaan pelastusviranomaisen asiantuntemusta.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry:n näkemyksen mukaan uusien tietomalliohjeiden mukaisilla suunnitelmilla voidaan huomattavasti edesauttaa lupakäsittelyn sujuvuutta, mikä vapauttaa viranomaisen voimavaroja vaikuttavuuden kannalta tärkeään asiakkaiden ennakko-ohjaukseen ja neuvontaan.

Markku Hienonen

päisihteri

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry